

Lapsi- ja
perhepalveluiden
muutosohjelma

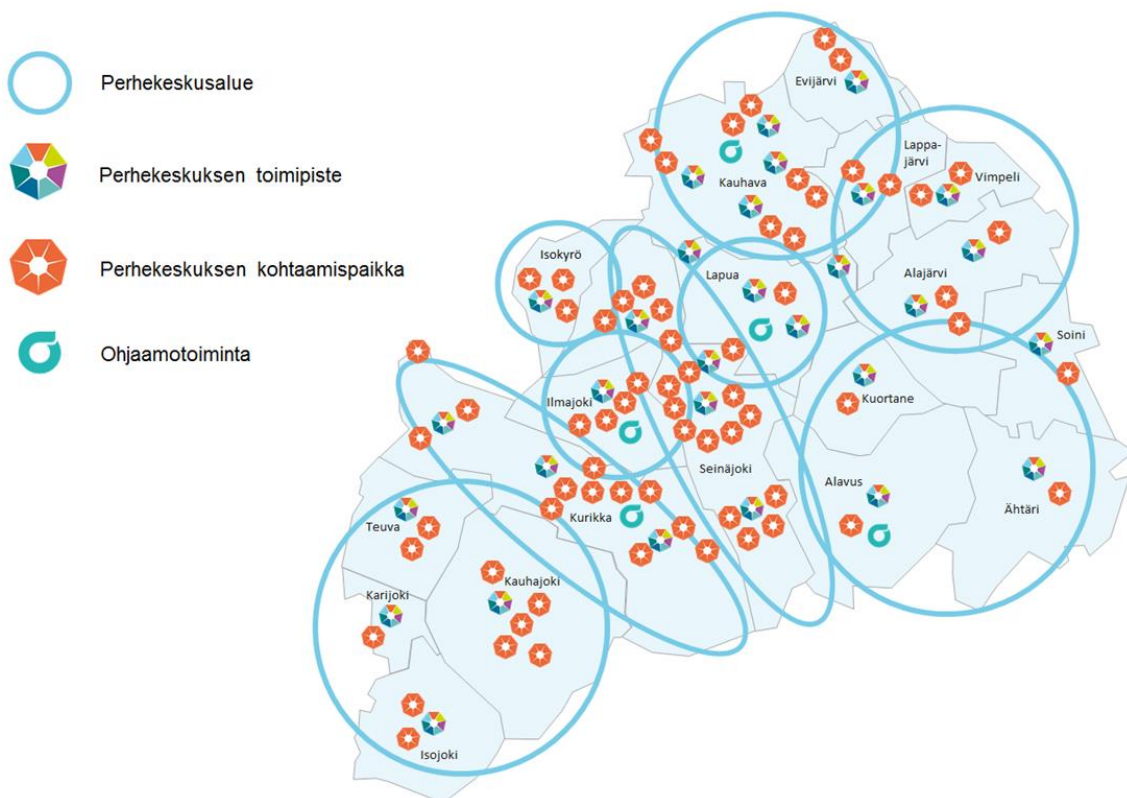
HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE

MAAKUNNALLINEN PERHEKESKUSTOIMINTAMALLIN KEHITTÄMINEN

- Perhekeskuskortti -

Perhekeskusalueiden korttien syntesi 20.12.2018

ETELÄ-POHJANMAAN PERHEKESKUSALUEIDEN KORTTIEN SYNTEESI 20.12.2018

EP LAPE -hankkeen laatimassa synteessissä pyritään tuomaan esiin alueiden keskimääräiset vastaukset, mutta myös nostamaan esiin ja muiden hyödynnettäväksi joidenkin alueiden syvemmin pohtimia kokonaisuuksia. Lisäksi nostoissa on suosituksia jatkotoimenpiteiksi alueellisesti ja maakunnallisesti.

*Alla olevassa kortissa jatkosuositukset tähdellä merkittynä.

Etelä-Pohjanmaalla alueet ovat kehittämisessä eri vaiheissa ja se näkyy myös korttien täyttämässä.

Kaikilta osin EP LAPEn käytössä olleet alueiden kortit eivät ole ajankohtaisesti päivitettyjä, joten synteesi ei aukottomasti kerro alueiden ja maakunnan tilannetta.

SISÄLTÖ:

1. Alueen taustatiedot
2. Perhekeskuksen taustatiedot
3. Johtoryhmän työskentely ja yhtenäisen toimintakulttuurin luominen
4. Perhekeskuksessa olevat palvelut
5. Tiimirakenne
6. Perhekeskuksen kohtaamispaikka
7. Perhekeskuksen lähiverkostot ja yhteistyö/integraatio: perustaso
8. Perhekeskuksen yhteistyö/integraatio: vaativat palvelut
9. Perhekeskuksen yhteistyö/integraatio: muut
10. Perhekeskuksen sisällölliset osa-alueet
11. Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus
12. Asiakkuus
13. Viestintä

PERHEKESKUSKORTIN KYSYMYSTEN LÄHTEENÄ KÄYTETTY:

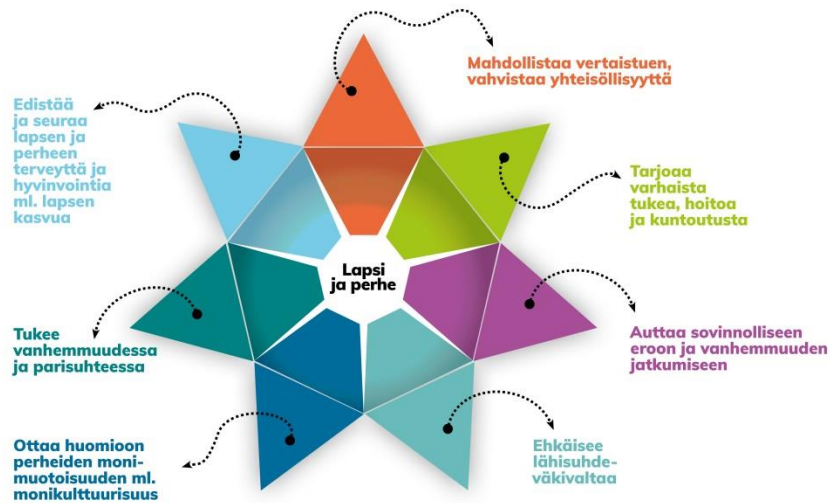
- Etelä-Pohjanmaan perhekeskuskehittämisen nykytilaa kuvaava kysely 2017
- Sosiaali- ja terveysministeriön ja Terveystieteiden tutkimuskeskuksen tuottamaa Lape kärkihankkeeseen liittyvää materiaalia (2017–2018)

Perhekeskuksen palveluverkosto

* Vaativa erityistason osaamis- ja tukikeskukset.
** Koulu- ja optiseterveysterveystuho voivat olla osa perhekeskusta tai sen verkostoyhteistyötä.

Mitä perhekeskus tekee?

Perhekeskuksen palvelut tuotetaan lähipalveluna

PERHEKESKUSKORTTI

ALUEEN TAUSTATIEDOT	Kunta 1
Asukasmäärä	Etelä-Pohjanmaan väkiluku 31.12.2017: 190 910; asukasmäärältään suurin alue (Seinäjoki) 62 676 asukasta ja pienin alue (Isokyrö) 4 605 asukasta
Lapsiperheiden määrä %	Etelä-Pohjanmaan alueilla välillä 33,5% - 42,6 %
Lapsiperheiden lkm	Tietoja merkittynä vasta osassa korteissa.
Lapsiperhepalvelujen kustannukset perus- palveluissa (sote)	
Kustannukset erityis- palveluissa	
Asiakkuuksien määrä peruspalveluissa (ei välttämätön alku- vaiheessa)	
Asiakkuuksien määrä erityispalveluissa (ei välttämätön alku- vaiheessa)	
MUUTA	

Perhekeskuksen taustatiedot

(huomioi lopussa oleva liite)

Perhekeskusten määrä?	10
Perhekeskusten toimipaikkojen (tai joku muu lähipalvelupiste) määrä?	19 *Lisäksi 5 sivuneuvolaa, kaikkien alueiden sivuneuvolat eivät ole merkittyinä. Maakunnallinen linjaaminen kansallisen ohjauksen tuella, merkitäänkö sivuneuvolat perhekeskuksen toimipisteiksi?
Onko perhekeskuksessa toiselle paikkakunnalle kiertävä yksikkö? Jos on, miten se toimii?	Jalkautuvia palveluja on, ei varsinaisesti kiertäviä yksiköitä.
Kuka vastaa perhekeskustoiminnasta ja koordinoinnista?	LAPE -hankkeen aikana perhekeskustyöryhmät. Perhekeskuskoordinaattori 2 alueella hankkeen aikana (toinen 50%), suunnitelmassa useimmilla alueilla 2019 aikana tietyllä %-osuudella tai oman työn ohella tai työpareille jakautuen.
Toimiiko perhekeskus fyysisesti samassa tilassa?	Osittain palvelut ovat fyysisesti samassa tilassa tai hyvin lähellä.
Toimiiko perhekeskus verkostomaisesti?	Suurimmaksi osaksi palvelut ovat verkostomaisia, mutta suunnitelmia yhteisistä tiloista on myös monella alueella.
Perhekeskuksen nimi?	Nimi on tai nimi tulossa (nimikilpailu) 7 perhekeskuksessa.
Etäisyys perhekeskukseen (tai perhekeskuksen toimipaikkaan) huomioiden asutus- ja haja-asutusalueet?	Perhekeskukset sijaitsevat 0-40 km etäisyydellä (osalla etäisyys määrittämättä).
Perhekeskus sijaitsee toimivien kulkuyhteyksien päässä?	Vain Seinäjoella on mahdollisuus julkisiin liikennevälineisiin, muuten maakunnassa kulkeminen vaatii oman auton käyttöä. Palvelut sijaitsevat keskeisillä paikoilla.
Perhekeskuksessa olevat palvelut ovat esteettömiä liikuntarajoitteisille?	Pääsääntöisesti alueen perhekeskukset ovat esteettömiä, avautuvat ovet ja hissi. Osalla alueista esteettömyyteen tulee kiinnittää huomiota. *Perhekeskuksen saavutettavuudessa huomioitava fyysinen, psykososiaalinen ja digitaalinen saavutettavuus, onko esim. tulkkipalveluja saatavilla?
Miten nopeasti ja helposti lapsiperheet pääsevät palveluihin?	Pääsääntöisesti palveluihin pääsee nopeasti, kiireellisyydestä riippuen samana päivänäkin, pääsääntöisesti 1-2 viikon sisällä. Tiettyihin terapiapalveluihin on jonoja (1-6kk).

<p>POHDITTAVAKSI:</p> <p>Mitkä ovat perhekeskustoiminnan päämäärä, tarkoitus ja tavoitteet?</p>	<p>Päämääränä on parantaa lasten, nuorten ja lapsiperheiden palveluja sekä ennaltaehkäisyn että korjaavien palvelujen osalta.</p> <p>Tarkoituksena on lisätä eri sektoreiden välistä yhteistyötä asiakastyössä, jolloin asiakkaan saama palvelu on saumatonta, tehokasta ja oikea-aikaista.</p> <p>Tavoitteena on asiakkaiden hyvinvointi, hyvän arjen tukeminen ja elämisen taitojen edistäminen.</p> <p>*Osittain korteissa määritelty suppeasti, kohtaa on hyvä tarkentaa. Synteesiin on nostettu esimerkkinä yhden alueen pohdinta.</p>
<p>Mitkä ovat olemassa olevan perhekeskusten keskeisimmät ongelmat ja haasteet?</p>	<p>Yhteisten tilojen puute tuotu esiin lähes joka alueella, myös kohtaamispaikka puuttuu.</p> <p>Asiakaslähtöisyyden huomioiminen työskentelytapojen muutoksessa organisaatio- ja yksikölähtöisyyden sijaan.</p> <p>Resurssit, budjetointi, eri tietokannat on nostettu melko monessa myös haasteeksi.</p>
<p>MUUTA HUOMIOITAVAA</p>	
<p>Johtoryhmän työskentely ja yhtenäisen toimintakulttuurin luominen</p>	
<p>Osion alle on muotoiltu yleisimmin kirjatusta asioista yhteenveto. Tarkennettavaa ja täydennettävää korteissa on vielä paljon johtuen osin myös siitä, että kansallinen ohjaus tarkentunut korttien täyttämisen jälkeen.</p>	
<p>Johtoryhmän kokoonpano, keitä kuuluu?</p>	<p>Lape -perhekeskustyöryhmä/ jory muodostumassa joka alueelle huomioiden si-so-te, järjestöt, seurakunnan ja asiakasosallisuuden.</p> <p>Kirjattu synteesiin IV perhekeskuskierroksen perusteella.</p>
<p>Johtoryhmän kokoon-tumistiheys?</p>	<p>1 x kuukausi tai joka toinen kuukausi</p>
<p>Mitä ja miten puheenjohtajuudesta sovi-taan?</p>	<p>Kiertävä puheenjohtajuus tai yhteisesti työryhmässä päätetty puheenjohtaja</p>
<p>Mitä ja miten sihteeriystä sovi-taan?</p>	<p>Kiertävä sihteeriys tai perhekeskuskoordinaattori toimii sihteerinä</p>
<p>Miten asiat tuodaan/viedään johtoryhmään monitoimijaisesti (esityslistakäytännöt ym.)?</p>	<p>Puheenjohtaja kokoaa esityslistan, johon työryhmän jäsenet tuovat asioita (sähköpostilla puheenjohtajalle)</p>

Onko perhekeskuksessa koordinaattori tms.? Kuka koordinaatiosta vastaa ja kenen alaisuudessa vastuhenkilö toimii?	<p>Tilanne elo-syyskuussa 2018:</p> <p>2 koordinaattoria, suunnitelmissa lisäksi 2 koordinaattoria (osa- tai kokoaikais- ta) ja työparimallilla oman työn ohessa tehtävä koordinointi</p> <p>Sosiaali- terveystai sivistystoimen alaisuudessa.</p> <p>IV perhekeskuskierroksella perhekeskuskoordinaattoria pohdittiin ja suunniteltiin useammallakin alueella. Synteesiä on täydennetty kierroksella saaduilla tiedoilla. Koordinaatio kaikilla alueilla on vähitellen toteutumassa, eri variaatioin.</p> <p>*Perhekeskuskoordinaattorin tehtävänkuvan avaaminen, yhteistyö eri alueiden kesken tärkeää. Maakunnallinen linjaaminen?</p>
Miten ja mistä päätöksistä tiedotetaan?	Pöytäkirjat julkisia. Esimiehet ja työryhmän jäsenet tiedottavat työntekijöille.
Kuka vastaa tiedotuksesta?	<p>Koordinaattori, työryhmän jäsenet, esimiehet. Laajempi tiedottaminen sovittu esim. tiedottajan kautta, Facebookissa</p> <p>*Tiedottamisen ja viestinnän merkityksellisyys ja haasteet ovat nousseet esiin lähes kaikkien työryhmien kanssa. Ammattilaisten tiedottamisessa on huomioitava asiasta riippuen koko perhekeskuksen palveluverkosto. Pohdittava, miten vastuuta tiedottamisesta on tarkoituksenmukaista jakaa.</p> <p>*Asiakkaille tiedottaminen ja viestintä on hyvä irrottaa omaksi kokonaisuudeksi ja huomioida asiakasosallisuus tiedottamista suunniteltaessa, kehitettäessä ja arvioitaessa.</p>
Onko olemassa yhdessä laadittu "vuosikello" perhekeskuksen toiminnasta?	Perhekeskuksen vuosikello on suunnitteilla kaikilla alueilla jatkossa. Nyt on kirjattuna 2 vuosikelloa ja 1 aikajana.
Miten perhekeskustoimintaa arvioidaan?	<p>Käytössä on yleisesti asiakaspalautteet, lisäksi asiakasraadit ovat aloittaneet 2018 aikana useilla alueilla.</p> <p>*Perhekeskustoiminnan arviointi vielä kehitettävä. Maakunnalliset yhteisesti sovitut arviointikriteerit ja mittarit. Kansallinen ohjaus. Arviointi myös kansallisen kehittämisen yksi teema 2019.</p>
POHDITTAVAKSI:	
Miten johtamisen kohdalla käydään neuvottelut?	Vastauksia vähän. Kysymys vaatii lisäselvitystä. (johtoryhmä, työryhmä)
Kuka vastaa yksiköiden ja organisaation rajat ylittävien prosessien koordinaatiosta sekä käytäntöjen seurannasta?	<p>Lape -työryhmä yhdessä koordinaattorien ja johtavien viranhaltijoiden kanssa.</p> <p>Onko huomioitu järjestöt ja seurakunta?</p>
Miten sovitaan yhteisistä tavoitteista ja vastuista sekä voimavaroista?	<p>Määrittely on vielä kesken, yhteinen strategia mainintana vain yhdessä (Hyte-suunnitelma, joka viedään strategioihin).</p> <p>Lape työryhmässä sovitaan ja kunkin sektorin johtava viranhaltija vastaa, että resursseja on riittävästi.</p>

<p>Miten varmistetaan tavoitteellinen yhteistoiminta palvelujen tuottajien välillä:</p> <p>Missä asioissa ja tilanteissa tarvitaan säännöllistä yhteistyötä?</p> <p>Miten toimijoiden yhteistyöosaamista tuetaan (koulutus)?</p> <p>Miten varmistetaan lasten, nuorten ja vanhempien osallistuminen yhteistyöhön?</p>	<p>Vastauksia puuttuu ja on vastattu hyvin eri tavoin, synteessissä koonti.</p> <p>Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa määriteltyjen painopisteiden/linjausten saaminen koko asiakastyöhön osallistuvan henkilöstön tietoon ja yhteinen arviointi. Tiimirakenteet.</p> <p>Yhteiset koulutukset ja menetelmät.</p> <p>Monitoimijaisuuden lisääminen tiimeissä, verkostoissa.</p>
<p>Miten varmistetaan, että toiminnan kehittämisessä ja palveluissa on käytössä viimeisin tieto vaikuttavista ja hyvistä käytännöistä ja menetelmistä?</p> <p>Kuka vastaa uuden tiedon hankinnasta?</p> <p>Miten käytännöt yhtenäistetään?</p> <p>Miten yhtenäisyyttä seurataan?</p>	<p>Sisäisin/ maakunnan yhteisin koulutuksin. Tutkimus- ja koulutusyhteistyö THL kanssa. Eri tutkimustulosten soveltuvuuden arviointi työn kehittämiseen.</p> <p>Esimiehillä vastuu. Tiimeissä pohditaan yhteisiä monitoimijaisen työn vaatimia koulutustarpeita.</p> <p>Lape perhekeskustyöryhmä seuraa, yhteiset kehittämisfoorumit.</p>
<p>Miten varmistetaan tiedon viiveetön siirtyminen yksiköiden rajat ylittävissä käytännöissä?</p> <p>Miten varmistetaan tietojärjestelmien yhteensopivuus?</p> <p>Miten salassapitomääräykset ratkaistaan?</p>	<p>Tiedon siirto tapahtuu eri tasoilla: verkostomainen johtaminen (Lape perhekeskustyöryhmä), jokainen yksikön työntekijä vastaa tiedon siirtymisestä.</p> <p>Valtakunnallinen ongelma.</p> <p>Asiakas mukana, kirjallinen suostumus ellei asiakas ole mukana.</p>
<p>Minkälaisia seuranta-työkaluja tarvitaan toiminnan ja vaikutuksen arvioimiseksi perhekeskuksessa?</p>	<p>Arviointityökalut vasta mietinnässä.</p> <p>Nykyisiä tai hahmotelmia ovat: asiakastietojärjestelmiin tehdyt kirjaukset, tilastot asiakasmääristä, perhetyön prosessin seuranta, asiakaspalautteet, kustannusten seuranta, henkilöstön palautteet, taloudellisen vaikuttavuuden seuranta.</p> <p>*Yhtenäiset seuranta-työkalut ja mittarit maakuntaan</p>

Miten vahvistatte yhdessä tekemistä ja toisen työn tuntemista?	Yhteiset työtilat, kehittämispäivät, yhteistyötapaamiset, työparityöskentely.
Miten organisoitte työn, jonka lopputuloksena ovat sopimukset yhteistyörakenteista ja käytännöistä?	Lape -työryhmä työstää henkilöstön kommentoinnin pohjalta.
Kuka päättää, mitkä asiat menevät asiakirjoihin ja sopimuksiin?	Kysymys vaatii lisäselvitystä. Yleisin vastaus korteissa on Lape perhekeskustyöryhmä.
Keiden kanssa pitää neuvotella?	Kysymys vaatii lisäselvitystä. Lape perhekeskustyöryhmä?
Miten toimintakäytännöt lähtevät muuttumaan? Keitä pitää olla mukana?	Tiedottaminen, yhteiset koulutukset ja tapaamiset, yhteinen tahtotila. Tomutusta vaativaa! Kaikki työntekijät ja asiakkaat.
Mitä työryhmiä perustetaan?	Lape perhekeskustyöryhmä. Asiakaslähtöisesti, tarpeen mukaan muita työryhmiä.

Perhekeskuksessa olevat palvelut (huomioi lopussa oleva liite)

Mitä lapsiperheiden sosiaalipalveluja perhekeskuksessa on?	Perhetyö, perhesosiaalityö, lastensuojelu, lapsiperheiden kotipalvelu, kehitysvammopalvelut (sosiaalihojaus, sosiaalityöntekijän palvelut), lastenvalvojan palvelut, perheneuvolat
Mitä lapsiperheiden terveystalvaeluja perhekeskuksessa on?	Neuvolapalvelut (ml. lääkäripalvelut), koulu- ja opiskeluterveydenhuolto (ml. lääkäripalvelut), aikuisten terveysneuvonta, psykologi, puheterapia, toimintaterapia, lasten fysioterapia, erikoissairaanhoidon jalkautuva nuorisopsykiatri, suun terveydenhuolto Lisäksi osalla alueista: kuntoutusohjaus (määräaikaisena), perheohjaus *Hyvä tarkistaa, että kaikki palvelut ovat mainittuina. Joistakin korteista puuttui psykologipalvelut. *Maakunnallinen keskustelu ja linjaaminen perhekeskuksen palvelukokonaisuus ja keskeiset verkostopalvelut (vrt. perhekeskus Uusimaa)?
Mitkä palvelut ovat samassa tilassa?	Sote-palvelut pääsääntöisesti toimivat verkostomaisesti, mutta on alueita, joilla ne toimivat samassa tilassa.
Mitkä palvelut ovat eritiloissa?	Sote-palvelut pääsääntöisesti toimivat verkostomaisesti.

Jos eri tiloissa, keiden toimijoiden kanssa on tiivis yhteistyö?	
Mitkä palvelut eivät kuulu perhekeskukseen? Miksi?	
Mitä palveluja suunnitella jatkossa perhekeskuksessa olevan?	Korteissa on mainittu mm. perhekeskukseen nimetty lääkäri, lastenpsykiatrian jalkautuva lastenpsykiatri, oma lastenfysioterapeutti, varhaiskasvatuksen palveluja ja kotikäyntityön lisääminen.
Mitä palveluita perhekeskuksesta on saatavilla ilta-aikaan/ viikonloppuisin?	Järjestöjen, liikunta- ja nuorisotoimen palveluja on saatavana ilta-aikaan. Lähes joka alueella saa sovitusti neuvolan ja perhetyön palveluita iltaisin liukuman rajoissa, osalla alueista myös perheneuvolan ja erityisryhmätyöntekijöiden palveluita. Ryhmätoimintaa iltaisin. *Ilta-vastaanottojen säännöllistäminen ja kehittäminen kattamaan pääosin kaikki sote -palvelut.
Ks. edellinen: milloin ja missä?	
Perhekeskuksessa tarjottavat digitaaliset / e-palvelut?	Hyvis, varhaiskasvatuksen ja koulun sähköiset palvelut (Wilma). Sähköinen ajanvaraus on kehitteillä tai käytössä lasten- ja perhesuunnittelu-neuvolassa. Sähköiset esitietolomakkeet ovat käytössä äitiysneuvolassa. Joillakin alueilla on otettu Facebook käyttöön sektoreittain, ns. perhekeskuksen fb yhdellä alueella. Toiveena yhteydenottolomake, pyydä apua -nappi, chat (odotetaan kansallista sähköistä perhekeskusta)
Perhekeskuksesta kotiinpäin tuotavat palvelut (kotipalvelu, perhetyö, terapiapalvelut)?	Kotiinpäin tuotavia palveluita on jokaisella alueella mm. perhetyö. Pari aluetta vastannut, että tarvittaessa kaikki perhekeskuksen palvelut on mahdollista toteuttaa osin tai kokonaan perheiden kotona (parityö, tiimien kautta).
Mitkä perhekeskuksessa olevista palveluista ovat maksuttomia?	Kotipalvelu on maksullista, varhaiskasvatuksen maksut.
MUUTA HUOMIOITAVAA	

Tiimirakenne	
Mitä tiimejä perhekeskuksessa on?	Alueilla toimii erilaisia monialaisia ja monitoimijaisia tiimejä. Tiimejä myös kehitetään vastaamaan paremmin perhekeskustoimintaa.
Keitä toimijoita tiimeissä on mukana?	Asiakkaan asian käsittelyn kannalta oleelliset henkilöt. *Varmistaa onko koulu ja varhaiskasvatus huomioitu riittävästi?
Kuinka usein tiimit koontuvat?	Hyvin erilaisin aikavälein; joka viikko - kerran kuudessa viikossa.
Onko asiakas mukana asiansa käsittelyssä?	Alueilla pyrkimys siihen, että asiakas on mukana asiansa käsittelyssä. *Asiakasosallisuuden vahvistaminen tulee olla keskiössä.
Jos asiakas ei osallistu asioidensa käsittelyyn, miten asia on ratkaistu?	Asiakkaan luvalla asiaa voidaan käsitellä. Nimetty yhteystenkilö vie tiimin jälkeen tiedoksi asiakkaalle. *Lupakäytäntöjen tarkastelu, kirjallinen vai suullinen lupa, yhtenevät käytännöt ja dokumentointi
MUUTA HUOMIOITAVAA	Korteista nostettua: <ul style="list-style-type: none"> • Asiakkaan mukana olon varmistaminen edelleen. • Yhteistyön tiivistäminen edelleen, arvokeskustelu, arviointi • Monialaiset mentorointitiimit Sosiaalihuollon mukaiset palvelutarpeen arvioinnit jatkossa aina monialaisesti.
Perhekeskuksen kohtaamispaikka (huomioi lopussa oleva liite)	
Kuka vastaa toiminnasta?	Nykytilanne korteista koottuna, kohtaamispaikka Soffa ja Sopeva toiminnassa, varhaiskasvatus vastaa. Muuten alueiden kohtaamispaikkatoiminnasta vastaavat tällä hetkellä järjestöt ja srk. Toiminnasta vastaaminen on suunniteltu osalla alueista perhekeskuskoordinaattorin tehtäviin.
Kenelle perhekeskuksen kohtaamispaikan toiminta on suunnattu?	Kaikille lapsiperheille ja alle 18v nuorille.
Onko perhekeskuksen kohtaamispaikan toiminta suunnitelmallista?	Kyllä
Kuka/ketkä laativat perhekeskuksen kohtaamispaikan suunnitelman?	

Mitä perhekeskuksen kohtaamispaikan toiminnan sisältö on?	Soffan ja Sopevan sisältöä: perhekerhot, varhaiskasvatuskerhot, terhokerho, neuvolan ryhmätoiminta, sote-ammattilaisten vierailut perhekerhossa säännöllisesti, perhekahvila, vauvakahvila, lapsiparkki, liikunta-, musiikki- ja askarteluhetket, vertaistukiryhmät tarpeen mukaan.
Miten tiedotatte perhekeskuksen kohtaamispaikasta (mm. löytyykö perhekeskuksen kohtaamispaikan viikko-ohjelma nettisivuiltanne)?	Nettisivut, Facebook, ohjaus eri yhteistyötahoilta.
MUUTA HUOMIOITAVAA	Kohtaamispaikka ja kohtaamispaikkatoiminta ovat vasta hahmottumassa alueilla. *Perhekeskuksen kansallinen määrittely ja kriteerit valmistuneet vuoden 2018 lopussa. Kansallisen ohjauksen pohjalta perhekeskuksen kohtaamispaikka-kehittämistä on tärkeää jatkaa alueilla ja maakunnallisesti. Maakunnassa on sovittava, miten säilytään mukana kansallisessa kehittäjäverkostossa.

Perhekeskuksen lähiverkostot ja yhteistyö/integraatio: perustaso (huomioi lopussa oleva liite)

Varhaiskasvatus

Mitä/millaista yhteistyötä perhekeskuksella ja varhaiskasvatuksella on?	Mukana tiimityössä ja yhteistyötapaamisissa, yhteinen palvelutarpeen arviointi mahdollista, neuvolan ja varhaiskasvatuksen yhteistyö määräaikaistarkastusten tekemisessä ja suunnitelmissa neuvolan jalkautuminen varhaiskasvatukseen.
Miten yhteistyö/yhdessä tekeminen toteutuu?	Hyvät rakenteet, yhteinen käsitteiden määrittely, avoimuus, yhteiset kehittämistyöpajat
Mitä muuta on sovittu yhteistyöstä?	Tiedonsiirtoon liittyvät asiat.

Koulut

Mitä/millaista yhteistyötä perhekeskuksella ja koulujen kesken on olemassa?	Yhteistyöryhmät eri toimijoiden kesken, oppilashuoltoryhmät, tiedonsiirto nivelvaiheissa.
Miten yhteistyö/yhdessä tekeminen toteutuu?	Toteutumisessa on koulukohtaista vaihtelua. Yhteiset kehittämistyöpajat.
Mitä muuta on sovittu yhteistyöstä?	

Uskonnolliset yhteisöt	
Mitä/millaista yhteistyötä perhekeskuksella ja uskonnollisten yhteisöjen (keiden?) kesken on olemassa?	Srk osallistuu ryhmätoimintaan, perhevalmennukseen, 7.lk ryhmäytymispäiviin, lastenneuvolan ja srk lapsityön henkilöstön tapaamiset, eropalvelut. Seurankunnan edustus perhekeskustyöryhmässä.
Miten yhteistyö/yhdessä tekeminen toteutuu?	Toiminta vielä osin erillistä, yhteistyötä aloitetaan. Ne alueet, joissa yhteistyössä ollaan pidemmällä, toteavat yhdessä tekemisen olevan luontevaa.
Mitä muuta on sovittu yhteistyöstä?	Kohtaamispaikkatoiminnan kehittämiseen kutsutaan mukaan.
Järjestöt	
Mitä/millaista yhteistyötä perhekeskuksella ja järjestöjen (keiden?) kesken on olemassa?	Erlaiset yleisötapahtumat, vertaistuki. Mukana perhekeskustyöryhmässä.
Miten yhteistyö/yhdessä tekeminen toteutuu?	Vielä alkuvaiheessa.
Mitä muuta on sovittu yhteistyöstä?	Kohtaamispaikkatoiminnan kehittämiseen kutsutaan mukaan.
Perhekeskuksen yhteistyö/integraatio: vaativat palvelut (huomioi lopussa oleva liite)	
Lasten ja nuorten psykiatria	
Mitä/millaista yhteistyötä perhekeskuksella ja lasten ja nuorten psykiatrian kesken on olemassa?	Nuorisopsykiatrian konsultaatiokäytännöt.
Miten yhteistyö / yhdessä tekeminen toteutuu?	Nuorisopsykiatrian konsultaatioryhmä on koettu tarpeelliseksi ja tärkeäksi jalkautuvaksi palveluksi. Tarve olisi myös lastenpsykiatrian konsultaatiolle ja vielä tiiviimmälle yhteistyölle. Monelta osin hoidon porrastus selkiytynyt ja yhteistyö tiivistynyt, parannettavaa ja kehitettävää vielä on.
Mitä muuta on sovittu yhteistyöstä?	

Lasten neurologia ja somaattinen sairaanhoito	
Mitä/millaista yhteistyötä perhekeskuksella ja lasten neurologian ja somaattisen sairaanhoidon kesken on olemassa?	Konsultaatio, tiedon välittäminen. Diabetesta sairastavien lasten kohdalla kuntoutusohjaajan käynnit toteutetaan tarvittaessa koululla.
Miten yhteistyö / yhdessä tekeminen toteutuu?	Lähete- ja palautekäytännöt. Yhteinen potilastietojärjestelmä. Tarvittaessa kootaan monitoimijainen ryhmä.
Mitä muuta on sovittu yhteistyöstä?	
Vammaispalvelut	
Mitä/millaista yhteistyötä perhekeskuksella ja vammaispalvelujen kesken on olemassa?	Yhteistyöryhmä ja työparityöskentely.
Miten yhteistyö / yhdessä tekeminen toteutuu?	Tärkeää kehittää ja miettiä roolia perhekeskuksessa.
Mitä muuta on sovittu yhteistyöstä?	
Lastensuojelu	
Mitä/millaista yhteistyötä perhekeskuksella ja lastensuojelun kesken on olemassa?	Yhteistyöryhmät, verkostopalaverit, yhteiset palvelutarpeen arvioinnit.
Miten yhteistyö / yhdessä tekeminen toteutuu?	Sujuvampaa, toimitaan lähekkäin.
Mitä muuta on sovittu yhteistyöstä?	

Perhekeskuksen yhteistyö/integraatio: muut (huomioi lopussa oleva liite)

Yksityiset palveluntuottajat

Mitä/millaista yhteistyötä perhekeskuksella ja yksityisten palveluntuottajien kesken on olemassa?	Lähinnä kuntoutukseen liittyvän prosessin yhteydessä.
Miten yhteistyö / yhdessä tekeminen toteutuu?	Asiakaskohtaiset sopimukset.
Mitä muuta on sovittu yhteistyöstä?	

Yhteistyö muut?

Keitä muita yhteistyötahoja tai toimijoita on mukana perhekeskuksessa?	Hyvinvointia ja terveyttä edistävä työ, Ohjaamotoiminta, poliisi, ensi- ja turvakotiyhdistys. Nuoriso-, liikunta- ja kulttuuritoimi sekä kansalaisopisto.
Miten yhteistyö / yhdessä tekeminen toteutuu?	
Mitä muuta on sovittu yhteistyöstä?	

Perhekeskuksen sisällölliset osa-alueet

*** Vaatii paneutumista perhekeskuksen tehtävien kautta otsikoiden alla oleviin sisällöllisiin osa-alueisiin. Vain muutama alue on päässyt kortin kirjaamisessa tähän saakka.**

Millaisia vanhemmuuden ja parisuhteen tukeen liittyviä palveluja on alueenne perhekeskuksessa?	Perhevalmennus, perheneuvola, psykologit, perhetyö. Ihmeelliset vuodet menetelmät, Etelä-Pohjanmaan perheasian neuvottelukeskus, MLL:n ohjatut vertaistukiryhmät.
Millaisia eroauttamiseen liittyviä palveluja perhekeskuksissa on?	Perheoikeudelliset palvelut, Etelä-Pohjanmaan perheasiain neuvottelukeskus, Perheneuvola, Eron edessä -illat. Seinäjoella uutena kokeiluna perheoikeudellisen yksikön ja perhetyön yhteistyö - tuettu vanhemmuus.
Onko perhekeskuksissa koulutettuja perheasiainsovittelijoita? Ketkä toimivat sovittelijoina?	Etelä-Pohjanmaan perheasian neuvottelukeskuksessa. Seinäjoella perheoikeudellisessa yksikössä lastenvalvoja.

Millaisia maahanmuuttaja palveluita on perhekeskuksessa?	Yleiset perhekeskuksen palvelut. Seinäjoella, Kauhavalla ja Kauhajoella on maahanmuuttokoordinaattori.
Millaisia lähisuhde- ja perheväkivallan ehkäisymalleja perhekeskuksessa on olemassa? Kuka koordinoi tästä toiminnasta?	*Kartoitettava mm. koulutuksen saaneet perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn yhdyshenkilöt, avainkouluttajat ja mahdolliset käytössä olevat toimintamallit.
Miten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen on järjestetty perhekeskuksessa?	Hyte -suunnitelmat yhteistyössä? Yhteistyö kuntien Hyte -koordinaattorin kanssa?
MUUTA HUOMIOITAVAA	
Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus	
Miten lapset, nuoret ja perheet ovat mukana perhekeskuspalvelujen kehittämisessä?	Asiakasraadit, asiakaspalautteet. Asiakasosallisuus perhekeskustyöryhmässä.
Toimiiko perhekeskuksessa asiakasraati?	Syksyn 2018 aikana aloitti monella alueella jo toimivien lisäksi. 2019 osalla alueista suunnitteilla/ käynnistymässä. IV perhekeskuskierroksen pohjalta täydennetty tieto synteisiin.
Jos asiakasraati on olemassa, miten se toimii?	Kokoontuu säännöllisesti, esityslistat, muistiot ja "kotitehtävät" jäsenille. Kokoontumisten sisältö suunnitellaan yhdessä asiakasraadin jäsenten kanssa. *Asiakasraatien näkemykset asiakkaan tieto-osallisuuden lisäämiseksi mm. eritteiden ja tiedotteiden suunnittelu ja kehittäminen.
Miten asiakaspalautteet käsitellään ja huomioidaan päätöksenteossa?	Esimiehet käyvät läpi, tarvittavat toimenpiteet.
Viestintä	
Missä ja miten perhekeskuksen toiminnasta viestitään kuntalaisille?	Verkkosivut, sosiaalinen media pääosin vasta suunnitteilla. Paikallislehdet.
Missä ja miten perhekeskuksen toiminnasta viestitään työntekijöille?	Yhteiset infotilaisuudet, yhteistyöryhmät, lähiesimiehet tiedottavat. Intranet. Suunnitteilla perhekeskuksen kuukausikirjeet.

LIITE(rasti) **Taulukon täyttänyt 6 aluetta, synteessin koonti näiden pohjalta.**

Palvelut	Yhteinen toimitila	Verkostomainen ja jalkautuva toiminta	Avoimet kohtaamispaikat
Äitiysneuvola	x	x Kotikäynnit	(x Ilmajoki, Kurikka, Kauhajoki)
Lastenneuvola	x	x Kotikäynnit	(x Ilmajoki, Kurikka, Kauhajoki)
Lääkäripalvelut	x	x	
Puheterapia	x	x	
Psykologipalvelut	x	x	
Suun terveydenhuolto	x	x	
Lasten kuntoutuspalvelut	x	x	(x Kurikka)
Kotipalvelu	x	x	
Perhetyö	x	x	(x Ilmajoki, Kurikka)
Lapsiperheiden sosiaalityö	x	x	(x Kurikka)
Kasvatus- ja perheneuvonta	x	x	(x Ilmajoki, Kurikka)
Lastensuojelu	x	x	
Vammaispalvelut	x	x	
Mielenterveyspalvelut	x	x	
Päihdepalvelut	x	x	
Konsultointi/ tiedon jakaminen erityispalveluista		x jalkautuva nuorisopsykiatri	
Ikäihmisten palvelut	x	x	
Varhaiskasvatus	x Lapua	x	(x Ilmajoki, Kurikka, Lapua)
Koulut		x	
Muu oppilaitosyhteistyö, keiden kanssa?		x OHR	

Kuntien muu toiminta, mitkä (esim. Hyte)?		x	Ohjaamo, Etsivä nuorisotyö
Uskonnolliset yhteisöt, mitkä?		x	x
Järjestöt, yhdistykset, mitkä?		x	x
Yksityiset palveluntuottajat, mitkä?		x yksityiset päiväkodit, terapiapalveluiden tuottajat, perhevalmennusmessut	
Muuta			

Lisätiedot:

Anu Leinonen, Emmi Tietäväinen, Satu Mäki-Fossi ja Eija Ala-Toppiari-Peltola,
 etunimi.sukunimi@seinajoki.fi